

جمعیت‌شناسی تاریخی

کتی دی

طه نوراللهی* و عطیه فقیه خوشابی

مرکز آمار ایران

جمعیت‌شناسی تاریخی، شاخه‌ای از مطالعات جمعیتی است که می‌توان آن را به‌عنوان «کاربرد تکنیک‌های جمعیت‌شناختی برای داده‌های تاریخی» تعریف کرد [۵۷] اما هیچ تعریف روشن و گویایی از عصری که این داده‌ها، داده‌های «تاریخی» محسوب شدند و همچنین هیچ تاریخی توافق شده جهانی مبنی بر اینکه در آن جمعیت‌شناسی فعلی جای جمعیت‌شناسی تاریخی را بگیرد وجود ندارد. معمولاً، این مجموعه رکوردها بیش از یک قرن قدمت دارد. یکی دیگر از عواملی که جمعیت‌شناسی تاریخی را از دیگر شاخه‌های مطالعات جمعیت‌شناختی متمایز می‌کند، مجموعه‌ای از تکنیک‌ها، مانند بازسازی خانواده است. بازسازی خانواده تکنیکی است که به موجب آن سوابق تاریخی، معمولاً ثبت نام محله، برای بازسازی زندگی کل خانواده‌های هسته‌ای، به منظور بررسی مفاهیم جمعیت‌شناختی مانند باروری، ازدواج و مرگ و میر استفاده می‌شود [۵۳].

این فصل به بررسی مختصر نمای کلی جمعیت‌شناسی تاریخی، منابع داده اصلی آن، توسعه این رشته در طول زمان و آینده بالقوه آن می‌پردازد. تمرکز عمده آن بر روی منطقه آسیا و اقیانوسیه خواهد بود و اصطلاحات جغرافیایی مورد استفاده، مربوط به زمانی است که داده‌ها جمع‌آوری شده‌اند. به عنوان مثال، اصطلاح "هند" به منطقه‌ای اطلاق می‌شود که کشورهای امروزی هند، بنگلادش و پاکستان را تشکیل می‌دهد. در منطقه آسیا، تمرکز

Day, C. (2018). Historical Demography, Beginning Population Studies.

* نویسنده‌ی عهده‌دار مکاتبات

دریافت: ۱۴۰۳/۸/۲۰، پذیرش: ۱۴۰۳/۹/۱۰.

اصلی این گزارش بر کشورهای چین، ژاپن و هند خواهد بود، زیرا این جوامع، جوامع بزرگ با مدیریت مرکزی بودند که برای نظارت و مالیات بر جمعیت به ثبت‌های اداری نیاز داشتند و این نوع ثبت‌ها، ستون اصلی جمعیت‌شناسی تاریخی در کشورهای غیر مسیحی هستند. [۷]. اکثر کشورهای جنوب شرقی آسیا فاقد ثبت‌های اداری مناسب برای انجام پژوهش‌های جمعیتی هستند و پژوهشگران اغلب باید به گزارش مسافران و سوابق مقامات کشورهای استعماری اعتماد کنند [۹]. باید توجه داشت که هیچ بخشی در مورد جمعیت‌شناسی تاریخی بدون اشاره به خاستگاه این رشته در اروپا مفید نخواهد بود و آفریقا بیانگر نمونه‌های مفیدی از تأثیر جمعیت‌شناسی تاریخی بر سیاست‌های بهداشت عمومی نوین است.

هدف نهایی از مطالعات جمعیت، آگاهی بخشی بهتر به تصمیم‌گیران در رابطه با موضوعات پویایی جمعیت است تا از بُعد نظری، جهان را به مکانی بهتر در آینده تبدیل کند.

سوالاتی که اینجا مطرح می‌شود این است: پس هدف جمعیت‌شناسی تاریخی چیست؟ با توجه به اینکه ما نمی‌توانیم گذشته را تغییر دهیم، پس چرا باید به فکر مطالعه جمعیت‌های قرن‌ها پیش باشیم، و این شاخه از مطالعات جمعیتی، چگونه به جمعیت‌ها در آینده کمک خواهد کرد؟

بنیانگذار جمعیت‌شناسی تاریخی، لوئیس هنری، می‌گوید: که اگر گذشته را درک نکنیم، نمی‌توانیم جمعیت‌های آینده را برآورد کنیم [۴۹]. تمرکز اصلی جمعیت‌شناسی تاریخی بر موضوعات اجتماعی-اقتصادی است.

این موضوعات بر باروری و مهاجرت و همچنین بر سیاست جمعیتی در سراسر جهان و کشورهای در حال توسعه تأثیر گسترده‌ای داشته است [۵۷]. پژوهش‌های جمعیت‌شناسان تاریخی نشان می‌دهد که نظریه‌گذار جمعیتی در سراسر جهان و حتی در سراسر کشورها به طور یکسان اعمال نمی‌شود، و بر اساس تجارب اروپای غربی، نظریه‌گذار جمعیتی همواره با توسعه اقتصادی و صنعتی شدن مرتبط نیست [۲۰].

مطالعات تاریخی انجام‌شده درباره مرگ و میر ناشی از علت خاص، نشان می‌دهد که این پدیده با دانش و ابتکارات و اقدامات نوین بهداشت عمومی مرتبط است و پیشرفت‌های پزشکی، پژوهشگران را قادر می‌سازد تا نظریه‌های مربوط به تأثیر آن‌ها را آزمایش کنند و باعث کاهش بیشتر در میزان مرگ و میر شوند [۹]. به عنوان مثال، بررسی اثربخشی

طرح‌های بهداشت عمومی در اوایل قرن بیستم یعنی در دهه ۱۹۲۰ مانند بهبود وضعیت بهداشتی در پکن بر میزان مرگ‌ومیرهای خاص سنی نسب با این نوع مرگ و میر در قرن‌های ۱۷ و ۱۸، درستی این فرضیه را نشان داده است [۸]. شبیه این مورد، پژوهش‌هایی که با استفاده از سوابق تاریخی محله‌هایی در نامیبیا، انجام شد، تأثیر گسترده ایدز را بر جمعیت در مقایسه با میزان مرگ و میر ویژه سنی قبل و بعد از ورود همه‌گیری این بیماری و همچنین نقش بهداشت عمومی را در برخورد با این بیماری (واگیر) نشان داد [۴۳]، به دلیل طولانی بودن زمان تحت پوشش، جمعیت‌شناسی تاریخی می‌تواند به پژوهشگر اجازه دهد تا تأثیر اپی ژنتیکی رویدادهای زندگی را در چندین نسل مطالعه کند. اپی ژنتیک به مطالعه تغییرات وراثتی در بیان ژن اطلاق می‌شود که شامل تغییرات در ژن‌های مربوطه نمی‌شود، بلکه بر نحوه عملکرد ژن‌ها در یک فرد تأثیر می‌گذارد. به عنوان مثال، مطالعات تاریخی در سوئد نشان داده است که قحطی در دوران کودکی می‌تواند نه تنها فرزندان یک فرد، بلکه نوه‌های آن‌ها را نیز تحت تأثیر قرار دهد و خطر ابتلا به بیماری‌های قلبی عروقی را در نوه‌های آن‌ها افزایش دهد [۵]، مرگ و میر ناشی از بیماری‌های قلبی-عروقی [۳۰] و مرگ و میر همه علل [۳۱]. از سوی دیگر، پرخوری پدربزرگ و مادربزرگ در دوران کودکی‌شان، می‌تواند میزان مرگ و میر ناشی از دیابت را در نوه‌هایشان افزایش دهد [۳۰]. اگرچه ژن‌های پدربزرگ‌ها و مادربزرگ‌ها با تجارب دوران کودکی‌شان تغییر نکرده است، اما نحوه عملکرد ژن‌ها در بدن نوه‌هایشان تحت تأثیر رویدادهای زندگی است که دهه‌ها قبل از تولدشان رخ داده است. این دانش به دست آمده از جمعیت‌شناسی تاریخی، دیدگاه جدیدی در مورد علل بیماری‌های مزمن امروزی را ارائه می‌دهد که می‌تواند منجر به بهبود درمان شود.

مشابه این مورد، مطالعه اخیری است که به بررسی شجره‌نامه خانوادگی ۸۶ میلیون نفر در طول ۳۰۰ سال پرداخت. این مطالعه، چنین برآورد می‌کند که سهم ژنتیک در طول عمر، تنها ۱۶٪ است [۳۲]. این دانش شواهد بیشتری برای حمایت از سیاست‌های تاثیرگذار تغییر در شیوه زندگی، مانند کنترل دخانیات، اقدامات کاهش وزن و ترویج عادات غذایی سالم ارائه می‌کند.

جمعیت‌شناسی تاریخی می‌تواند افسانه‌های تصور قدیمی بودن ویژگی‌های جمعیت‌شناختی را از بین ببرد. به عنوان مثال، به خوبی مشخص شده است که زنان در کشور هند در هنگام تولد امید زندگی کمتری نسبت به مردان دارند، اما، تجزیه و تحلیل سرشماری‌های

هند از سال ۱۸۸۱ تا ۱۹۶۱ نشان می‌دهد که این عدم تعادل تا دهه ۱۹۵۰ رخ نداده است [۳]. این ممکن است به اطلاع‌رسانی سیاست‌های عمومی برای معکوس کردن این روند نگران‌کننده، کمک کند. مرگ و میر کلی هند در مقایسه با بسیاری از کشورهای دیگر بالا است، و جمعیت‌شناسی تاریخی نشان داده است که چگونه این میزان در طول زمان و مکان و تحت تأثیر واکنش‌های هواشناسی محلی تا حد زیادی متفاوت بوده است [۴۴]. این نیز می‌تواند به جای اتخاذ رویکرد ملی، سیاست‌هایی را برای کاهش شکست محصول محلی و در نتیجه کاهش تلفات ایجاد کند.

در ضمن، جمعیت‌شناسی تاریخی افسانه‌هایی مبنی بر وجود باروری بالا در آفریقای پیش از استعمار را رد کرد [۱۰]، بنابراین این مطالعه بر سیاست‌های جمعیتی در آفریقای امروزی تأثیر گذاشت. جمعیت‌شناسی تاریخی در اروپا نشان داد که مفروضات قبلی در مورد وجود همبستگی بین شرایط اقتصادی و باروری در هر زمان و مکان، یک امر جهانی نبود [۵۳]، این مطالعه، منجر به تغییر در تمرکز بر کنترل باروری در عصر نوین شد. جمعیت‌شناسی تاریخی دارای مزایایی نسبت به سایر شاخه‌های مطالعات جمعیتی است، زیرا بر اساس آن می‌توان تجزیه و تحلیل را به دلیل اینکه داده‌ها قبلاً جمع‌آوری شده‌اند، به سرعت انجام داد. همانگونه که می‌دانیم انسان‌ها عمر محدودی دارند و حتی جمعیت‌شناسان نیز در نهایت می‌میرند، بنابراین مهم نیست که یک مطالعه طولی چقدر خوب برنامه‌ریزی و اجرا شده باشد، هیچ محقق نمی‌تواند آنقدر عمر کند که کل طول عمر و تمام تجربیات زندگی یک گروه کامل از افراد را از بدو تولد تا مرگ، پوشش دهد. حتی اگر پژوهشگری بخواهد از داده‌های مقطعی استفاده کند، بسیاری از سوابق عمومی مفید مانند نتایج سرشماری و داده‌های ثبت حیاتی اغلب برای چندین دهه در دسترس نیستند و در برخی کشورها مانند استرالیا تا سال ۲۰۰۶، سوابق اولیه سرشماری در واقع از بین می‌روند. زمانی که داده‌ها به دلیل دغدغه‌های ناشی از حفظ حریم خصوصی تجمیع می‌شوند. برعکس، سوابق تاریخی به طور مداوم در دسترس است و هیچ نگرانی در مورد حفظ حریم خصوصی برای افرادی که مدت‌هاست فوت کردند، وجود ندارد. در واقع، پژوهشگر دیگر دغدغه‌ای در مورد حریم خصوصی، نظرات و موضوعات ترجیحی افراد مورد مطالعه که فوت کردند، ندارند.

مع الوصف، نمی‌توان گفت جمعیت‌شناسی تاریخی، بدون معایب است به عنوان مثال، استفاده از سوابق ثبت شده در گذشته به این معنی است که پژوهشگر نمی‌تواند بر

جمع‌آوری داده‌ها در آینده تأثیرگذار باشد. در عصر حاضر، نظر پژوهشگران در مورد چگونگی بهبود جمع‌آوری داده‌ها گرفته می‌شود. به عنوان مثال، اداره آمار استرالیا از دانشگاهیان و سایر کاربران داده‌های سرشماری می‌خواهد که سؤالات جدیدی را برای سرشماری بعدی پیشنهاد دهند که با استفاده از سوابق تاریخی امکان به دست آوردن آن‌ها وجود ندارد.

عیب دوم این است سؤالاتی مانند اعتبار نوع خاصی از غسل تعمید مسیحی، یا فضیلت یک فرد که ممکن است امروزه هیچ موضوعیتی نداشته باشد، دچار دل‌مشغولی کند. عکس این قضیه هم درست است: سؤالاتی مانند وضعیت بیماری ایدز یا هویت جنسی، ممکن است هرگز به ذهن اجداد ما خطور نکرده باشد، امروزه مورد توجه باشد.

عیب سوم آن را می‌توان چنین گفت که هیچ راه یا ابزاری برای تأیید اعتبار بسیاری از سوابقی که در زیر مورد بحث قرار خواهند گرفت، نداریم. برای مثال، نمی‌توانیم به عقب برگردیم و از مأموران سرشماری بریتانیایی در قرن نوزدهم در مورد اینکه چگونه مردم را «کر، لال، کور، احمق، نادان یا دیوانه» ارزیابی کردند، استعلام بگیریم، یا از مأموران سرشماری جاوه‌ای قرن هفدهم بپرسیم که دقیقاً چگونه یک کاکا را تعریف می‌کنند، که در لغت به معنای «تعداد» است، اما به معنای «خانواده»، «خانوار» و سایر واحدها نیز تفسیر شده است [۴].

عیب چهارم، سوابق تاریخی دارای خلاءهایی در مستندهای خوب و داده‌های گم‌شده زیادی هستند. به عنوان مثال، ثبت زنان معمولاً در ثبت خانواده کمتر و نوزادانی که بین سرشماری‌ها فوت کردن، اصلاً در این سوابق وجود ندارند.

در نهایت، برای بسیاری از محاسبات، جمعیت‌شناس تاریخی باید از رده‌های مختلف رکورد برای صورت و مخرج کسر استفاده کند که این کار عدم قطعیت را ایجاد می‌کند. به عنوان مثال، هنگام محاسبه میزان مرگ و میر، سوابق دفن ممکن است صورت کسر را تشکیل دهند، اما مخرج کسر شامل یا کل جمعیت، ممکن است از سوابق سرشماری گرفته شود. در حالی که این کار می‌تواند برای جمعیت‌شناسی فعلی نیز صادق باشد. مشکل جمعیت‌شناس تاریخی این است که رده‌های مختلف سوابق ممکن است از سطوح مختلف کامل و دقت یا در واقع سطوح ناکامل و دقت نامشخصی برخوردار باشد. لذا، داده‌های با کیفیت نامطمئن بهتر از نبود داده، است. همانطور که سوابق با کیفیت پایین استعماری در آفریقا که به عنوان منابع مطالعات جمعیت مورد استفاده قرار می‌گیرد،

چنین توصیف شده است، "دید تار بهتر از کوری است" [۲۰].
علیرغم محدودیت‌های ذکرشده، جمعیت‌شناسی تاریخی، ارزش زیادی دارد که به ما در شناخت و درک ساز و کار پویایی جمعیت کمک می‌کند.

منابع اطلاعات

سرشماری نفوس

برخی از مزایای استفاده از سرشماری نفوس این است که حداقل از بعد نظری، کل جمعیت درج می‌شود و از آنجایی که آن‌ها در فواصل زمانی تکرار می‌شوند، می‌توان تغییرات را در طول زمان پایش و رصد کرد. اما، در استفاده از سرشماری‌های تاریخی نفوس، اهمیت هدف بیان شده از اجرای سرشماری (مانند اخذ مالیات، انجام تعهدات خدمت سربازی) و ارزش‌های فرهنگی زمان و مکان (مثلاً فرضیات در مورد اهمیت کار زنان، یا ویژگی‌های برخی موارد خاص) گروه‌های نژادی، (قومی و مذهبی) در نظر گرفته شود. درک بافت تاریخی مجموعه داده‌ها به شناسایی شکاف‌ها و بازسازی و بازنمایی‌های داده‌ها کمک می‌کند. در ضمن مد نظر قراردادن تغییرات مرزی برای سرشماری‌ها و همچنین در توانایی دولت برای جمع‌آوری داده‌ها به دلیل جنگ، قحطی و حوادث آب و هوایی در مقیاس بزرگ، پراهمیت است [۵۸].

اولین سرشماری در استرالیا در سال ۱۸۲۸ در ایالت نیو ساوت ولز اجرا شد و اجرای سرشماری‌های عمومی آن کشور از سال ۱۸۸۱ آغاز شد. تا سال ۲۰۰۶، اطلاعات تفصیلی فردی سرشماری‌های ملی پس از جمع‌آوری و تدوین آماری از بین رفت و بر خلاف کشورهای دیگر این اطلاعات که آن‌ها را حفظ و نگهداری کرد، در دسترس پژوهشگران تاریخی قرار نگرفت. بومیان استرالیا تا سال ۱۹۷۱ در سرشماری‌ها، شمارش نشده بودند. سرشماری‌های نیوزلند از سال ۱۸۵۱ به طور منظم اجرا شده است.

چین سابقه طولانی در اجرای سرشماری جمعیت دارد که این سابقه بسیار بیشتر از سابقه اجرای سرشماری در اروپا است. چین احتمالاً بیش از ۲۰۰۰ سال سیستم‌های ثبت جمعیت دارند [۵۸] و این سیستم‌ها در طول زمان به روزافزونی جامع شده‌اند. به عنوان مثال، هنوز بیش از ۴۰۰ ارقام جمعیت ملی در چین موجود است که از قرن هفتم تا اوایل قرن بیستم را پوشش می‌دهد [۵۸]. وجود سوابق زیاد در چین تا حدی احتمالاً به دلیل

استفاده گسترده از کاغذ در آن کشور، حداقل طی هزار سال گذشته باشد. ژاپن سرشماری‌های عمومی خود را از سال ۱۷۲۱ تا ۱۸۴۶ هر شش سال یکبار اجرا کرد. برای مدتی این سرشماری متوقف شد و تا سال ۱۹۲۰ از سر گرفته نشد [۲۶]. برای کشورهایی که مستعمره بودند، کشورهای استعمارگر، اغلب مسئول اجرای سرشماری عمومی آن کشورها بودند تا در ارزیابی و کنترل جمعیت کمک کنند. بریتانیایی‌ها در سال ۱۸۷۱ سرشماری منظم ده ساله را در کشورهای هند و سیلان^۱ اجرا کرد [۹]. اگرچه از سال ۱۷۸۹ سرشماری‌های نامنظم از سوی هلندی‌ها در کشور سیلان اجرا شده بود [۴۷]. از سال ۱۹۰۱، سرشماری‌ها انجام شده در سیلان حاوی اطلاعات دقیق‌تری بود که امکان بررسی دقیق جمعیت‌شناختی را فراهم می‌کرد [۷]. کشور اندونزی از سال ۱۸۳۱ سرشماری‌های نسبتاً قابل اعتمادی داشته که توسط هلندی‌ها اجرا شده است، اگرچه آن‌ها به پرجمعیت‌ترین جزیره جاوه محدود می‌شوند ولی از سال ۱۶۳۱، تعداد جمعیت در آن کشور غیرقابل اعتماد بوده است [۴].

در ضمن، اطلاعات سرشماری‌های جمعیتی که در دسترس جمعیت‌شناسان تاریخی علاقه‌مند به آفریقا بود، توسط استعمارگران اروپایی آغاز شد و امروزه برای آفریقایی‌ها ارزش کمی دارد. به عنوان مثال، اولین شمارش جمعیت در آفریقا که از اوایل سال ۱۶۵۲ در دماغه امید نیک^۲ آغاز شد، فقط ساکنان اروپایی را در بر گرفت [۱۰].

ثبت‌های خانواده

از مجموعه سوابق جمعیتی مرتبط اما کاملاً متفاوت، ثبت‌های خانوادگی هست که خانواده، افراد را در واحدهای خانواده‌شان ثبت می‌کردند و غالباً به طور نسبتاً مکرر، این ثبت‌ها به روز می‌شدند. چنین ثبت‌های خانوادگی یا خانواری در کشورهای ژاپن، چین و کره مورد استفاده قرار می‌گرفت و برخی از سری‌ها آن چندین قرن قدمت دارد [۵۰ و ۹]. این ثبت‌ها، منابع داده‌ای ارزشمندی برای جمعیت‌شناسان تاریخی هستند، زیرا افراد در خانواده‌هایشان شمارش شده‌اند و به پژوهشگران این امکان را می‌دهد تا تخمین‌های جامعی از باروری و مرگ و میر و مهاجرت را انجام دهند. می‌توان این داده‌ها را به صورت مقطعی، تجزیه و تحلیل کرد یا برای افراد یا گروه‌ها متصل ساخت [۹].

در کشور سیلان، هلندی‌ها فهرست‌های دقیق جمعیتی را تهیه کردند که شامل اطلاعات

زیادی در مورد مسائل اقتصادی و اجتماعی و ترکیب خانواده بود. این فهرست‌ها از سال ۱۷۶۰ در دسترس هستند [۱۷]. کشور فیلیپین در قرن ۱۹ شکلی از ثبت خانواده داشت که برای مطالعه الگوهای کار و مهاجرت [۱۵] و برای تکمیل اطلاعات از ثبت نام محله برای مطالعه باروری، مرگ و میر و مهاجرت استفاده می‌شد [۴۶ و ۵۵].

نظام‌های ثبت مذهبی

در گذشته، این نظام، ثبت دقیق وقایع تولد و مرگ و میر را ثبت نمی‌کردند، بلکه مراسم مذهبی مربوط به تولد و مرگ و میر را ثبت می‌کردند، مانند غسل تعمید، ختنه، وقف در معبد، دفن یا سوزاندن متوفی. در گذشته، ازدواج از لحاظ تاریخی یک مراسم مذهبی بود و ازدواج مدنی اخیراً باب شده است. به عنوان مثال، ازدواج مدنی در بریتانیا تنها از سال ۱۸۳۷ مجاز شد و هنوز در برخی از کشورها، این نوع ازدواج مرسوم نیست.

در هند، از سوابق محله برای بررسی جمعیت‌شناسی تاریخی ایالت‌هایی که دارای جوامع مسیحی بزرگ معمولاً در ساحل غربی هستند، استفاده شده است. مسیحیت قبل از قرن چهارم و احتمالاً در اوایل قرن اول به هند وارد شد [۲۲]، اما اخیراً از اسناد مسیحی برای اهداف جمعیت‌شناسی تاریخی استفاده شده است [۲۳ و ۵۴].

به همین ترتیب، کشور، فیلیپین دارای جمعیت زیادی از کاتولیک‌ها است و از سوابق محله در چندین مطالعه برای اهداف جمعیت‌شناسی تاریخی استفاده شده است (به عنوان مثال [۴۵]). اگرچه کاتولیک‌ها برای قرن‌ها، نیروی غالب در فیلیپین بوده اند، بازسازی خانواده دشوارتر شد زیرا اکثر فیلیپینی‌ها فاقد نام خانوادگی معمول بودند تا اینکه در سال ۱۸۴۹ فرماندار کل به همه ساکنان دستور داد نام خانوادگی خود را از فهرست از پیش تعریف شده انتخاب کنند. علاوه بر این، بسیاری از مردم نام مستعاری داشتند که هیچ شباهتی به نام‌های رسمی و غسل تعمید آن‌ها نداشت، بنابراین شناسایی روابط خانوادگی در فیلیپین قبل از اواسط قرن ۱۹ بسیار مشکل ساز است [۴۵].

ثبت‌های محلی تاریخی نیز برای مطالعه جمعیت‌ها در آفریقا مورد استفاده قرار گرفته‌اند، اما مانند بسیاری از کشورهای آسیایی، استفاده از آن‌ها به جمعیت‌هایی با نسبت‌های بزرگ مسیحی مانند نامیبیا محدود شده است [۵۱]. جمعیت‌شناسان تاریخی در مناطقی که دارای جمعیت زیادی از مسیحیان نیستند، می‌توانند از رویدادهای مذهبی دیگر

استفاده کنند. به عنوان مثال، از ثبت مرگ و میر در معابد بودایی برای مطالعه میزان مرگ و میر در ژاپن در قرن‌های ۱۸ و ۱۹ استفاده شده است. برخلاف یافته‌های سایر منابع، بررسی این سوابق منجر به این نتیجه شد که نرخ باروری و مرگ و میر در این دوره بالا بوده و با اروپای غربی قابل مقایسه بودند [۲۹].

با وجود اینکه، این سیستم‌های ثبت تاریخی با اعمال مذهبی مرتبط بودند، اما در سطح همگانی موضوعیتی نداشتند و بخش‌های خاصی از جامعه را پوشش نمی‌داند. به عنوان مثال، در فیلیپین، گروه نگریتوها^۳ در برابر تغییر دین نشان به مسیحیت مقاومت کردند و بنابراین در سوابق کلیسایی به ندرت به آن‌ها اشاره شده است [۴۵]. در بریتانیا از سال ۱۷۵۴ تا ۱۸۳۷، همه مردم به جز کوئیکرها^۴ و یهودیان، بدون توجه به دین شان، ملزم به ازدواج در یک کلیسای انگلیکن^۵ بودند. بسیاری از کاتولیک‌های رومی حاضر به انجام این کار نشدند و در کلیساهای خود ازدواج کردند که این کار این ازدواج را باطل می‌کرد. محل دفن کاتولیک‌ها بسیار کم بود. اما بیشتر مردم در گورستان‌های انگلیکن دفن می‌شدند. به این دلایل، یک جمعیت‌شناس تاریخی ممکن است سوابق دفن بسیاری از کاتولیک‌ها، ازدواج تعد کمی را بیابد ولی از غسل تعمید هیچ کسی را پیدا نکند [۱۴]. میزان جزئیات اطلاعات موجود در سوابق کلیسا تا حد زیادی از نظر زمان، مکان، فرقه و تمایلات افرادی که این رکورد را ایجاد کردند، متفاوت است [۱۴].

سیستم‌های ثبت نام سکولار

نظام‌های ثبت حیاتی دولتی، مشکلات و تنگناهای سیستم‌های ثبت روایع مبتنی بر مذهبی را ندارند. زمانی که این نظام‌های ثبت حیاتی اجباری هستند، آن‌ها باید از نظر تئوری همه وقایع جمعیتی مرتبط در یک شهرستان یا منطقه را ثبت کنند. علیرغم اینکه بریتانیا در سال ۱۸۳۷ ثبت مدنی را اجباری کرد، استرالیا بلافاصله از این دستور پیروی نکرد و ثبت مدنی اجباری در ایالت‌های مختلف در زمان‌های متفاوت و از سال ۱۸۳۸ در شهر تاسمانی^۶ آغاز شد تا سال ۱۹۳۰ در قلمرو پایتخت استرالیا ادامه یافت.

ثبت‌های مدنی ایالت ویکتوریا به دلیل ثبت اطلاعات تفصیلی در طول فرآیند ثبت، جامع‌ترین ثبت در جهان محسوب می‌شوند. تنها حوزه قضایی به طور کامل توصیه‌های انجمن آمار لندن را در مورد ضرورت ثبت وقایع حیاتی، که شامل داده‌های جمعیتی با

ارزش مانند محل تولد افراد و والدین آنها، نام و سن همه فرزندان زوج و اطلاعات تفصیلی ازدواج‌های قبلی، پذیرفت. اطلاعات تفصیلی و پربار این ازدواج‌ها [۴۸]. موجب ایجاد فرصت ایده آل برای مطالعه طیف گسترده‌ای از موضوعات شد.

از ثبت‌های حیاتی درایالت ویکتوریا، پایگاه داده منحصر به فردی از ۸۰۰۰ بومی استرالیایی که در قرن نوزدهم و دهه‌های اول قرن بیستم زندگی می‌کردند، ایجاد شده است. از این اقدام، دیدگاه‌های جدیدی در مورد نابرابری اجتماعی و تأثیر آن بر دوره‌های زندگی و همچنین تأثیرات قانون شناسایی بومیان بر شناخت افراد بومی در ایالت ویکتوریا به دست آمد [۵۲]. این امر نشان می‌دهد که افزایش عظیم تعداد بومیان استرالیا در اواخر قرن بیستم تنها به دلیل تغییرات

در هویت شخصی افراد نبود بلکه برعکس به دلیل تغییر در روشی بود که مؤسسات استرالیایی بر اساس آن افراد بومی را شمارش کردند، نتیجه این شد آنچه که بومیان برای بیش از یک قرن می‌دانستند، تشخیص دادند که بومیان مسئله کسری از تبار نیست.

مطالعه ای در مورد مرگ و میر مادران در شهر تاسمانی به مقایسه سوابق ثبت مرگ مدنی، بازسازی خانواده و انتشارات آمارهای معاصر پرداخت. در این مطالعه مشخص شد که هر منبع به تنهایی دارای کم ثبتي است [۳۵]، اما شواهد مفیدی را در مطالعه مرگ و میر مادران در کشورهای در حال توسعه امروزی ارائه می‌دهد.

در برخی از ایالت‌های هند، ثبت موالید و مرگ و میر در طول قرن ۱۹، برای مطالعه نوسانات مرگ و میر در طول زمان، مورد استفاده قرار گرفته است [۴۴] و این ثبت نشان می‌دهد که اطلاعات مذکور بطور منطقی کامل هستند، و بر اساس برآورد، کم ثبتي در آنها حدود ۳٪ است [۱۸].

سوابق اداری

می‌توان از مجموعه گسترده‌ای از سوابق اداری در جمعیت‌شناسی تاریخی استفاده کرد، که شامل موارد زیر هستند:

- سوابق محکومیت، به ویژه در مواردی که مشخصات ظاهری مانند قد و رویدادهای زندگی مانند محل تولد را شرح می‌دهد
- سوابق پذیرش و حضور در مدرسه

- سوابق پذیرش و ترخیص از بیمارستان
- انواع فهرست موارد بهره‌مندی از رفاه
- فهرست مسافران، به ویژه برای مطالعه مهاجرت
- سوابق کارآموزی
- سوابق خدمت سربازی، از جمله داده‌های پزشکی و اعزام
- سوابق اشتغال، به ویژه برای مطالعه مهاجرت و مرگ و میر
- سوابق عضویت در انجمن‌ها

زمانی که سوابق جامعی وجود دارد و مجموعه وسیعی از داده‌ها ثبت می‌شود، می‌توان از این رکوردها برای تولید داده‌های جمعیتی پر بار استفاده کرد. برای مثال، سوابق پرداخت‌ها و پذیرش‌های بستری انجمن خیرخواهانه نیز با طیف گسترده‌ای از سوابق دیگر ترکیب شده‌اند تا تاریخچه و سوابق پرکاری از فقیرترین مردم سیدنی از سال ۱۸۱۳ به بعد ایجاد شود [۱۹].

در ضمن، پروژه بنیانگذاران و بازماندگان^۷، نوعی مشارکت بین مورخان خانواده، نسب‌شناسان، جمعیت‌شناسان و پژوهشگران سلامت جمعیت است که برای ایجاد پایگاه داده ای از ۷۳۰۰۰ مرد و زن محکوم که در قرن نوزدهم به شهر تاسمانی منتقل شده‌اند [۳۹] با هم همکاری می‌کنند.

قبلاً اطلاعات جدیدی در مورد مزایای طول عمر خانواده و مجازات‌های مرگ و میر متحمل شده توسط زنان ایجاد کرده است [۲۱].

ترکیبی از سوابق محکومان و فهرست مسافران برای مقایسه محکومان و مهاجران آزاد در استرالیا در سال ۱۸۴۱ استفاده شده است [۲۴] و ترکیبی از سوابق محکومان و سوابق زندان برای بررسی رابطه بین آبله و قد و در عین حال کنترل استفاده شده است. برای سایر عوامل مخدوش‌کننده مانند شغل و سواد [۴۶].

سوابق اشتغال می‌تواند دارای کاربردهای زیادی برای مطالعه جمعیت داشته باشد، به‌ویژه در محیط‌های استعماری، جایی که ممکن است سایر منابع داده وجود نداشته باشد. به عنوان مثال، از سوابق اشتغال در شرکت‌های راه‌سازی و معدن در آفریقای مرکزی برای مطالعه مهاجرت داخلی آفریقا و همچنین تأثیر شرایط بد زندگی بر مرگ و میر کارگران در آغاز قرن بیستم استفاده شده است [۳۶]. برای مطالعه تأثیر آب و هوا و بیماری بر سلامت مهاجران دائمی و موقت در قرن نوزدهم، سوابق پرسنل ارتش، مشتمل بر داده‌های

پزشکی و محل استقرار آنان مورد استفاده قرار گرفته‌اند و دیدگاه جدیدی را در مورد سیر بیماری‌ها ایجاد کرد [۱۲].

سایر منابع داده‌های کمی

منابع داده‌های کمی دیگری نیز در جمعیت‌شناسی تاریخی مورد استفاده قرار می‌گیرند که در سایر شاخه‌های مطالعات جمعیتی مورد استفاده قرار نمی‌گیرند. در چین، شجره‌نامه افراد برای بیش از دو هزار سال ثبت شده است. اینها می‌توانند برای مطالعه الگوهای مهاجرت مفید باشند، زیرا لازم نیست حتماً افراد در یک مکان نداشتند، اما این اطلاعات در سرشماری جمعیت مورد نیاز است [۵۸]. با این حال، پژوهشگرانی که از شجره‌نامه‌ها برای اهداف جمعیت‌شناختی استفاده می‌کنند، باید به موضوع کم ثبتی بویژه در مورد زنان، آنانی که در سنین جوانی فوت کرده‌اند و افرادی که از سوی خانواده‌هایشان مایه شرمساری یا شکست تلقی می‌شوند، توجه داشته باشند. بعلاوه، شجره‌نامه‌ها بیانگر سوابقی از نسل‌های بازمانده از نیاکان هستند، که ممکن است به دلیل داشتن شرایط جمعیتی مطلوب، نسل‌شان منقرض نشده‌است اما، ممکن است لزوماً بیانگر معرف جمعیت کل منطقه نباشند [۵۶].

شجره‌نامه‌های قبیله ای کره از اواخر قرن پانزدهم [۳۴] نگهداری می‌شود و اغلب شامل جزئیاتی نظیر وضعیت اجتماعی و اطلاعات تفصیلی دختران است که در شجره‌نامه‌های چینی موجود نیست. [۹].

برای قرن‌ها، اسناد زیارتی در شمال هند نگهداری می‌شد. از آنجایی که هر نسل از یک خانواده از زیارتگاه سنتی زیارت می‌کنند، هر گونه به‌روزرسانی اطلاعات در تاریخ خانواده، مانند تولد، ازدواج و مرگ و میر، از سوی کارشناسانی که تنها وظیفه آن‌ها حفظ و نگهداری این سوابق بود، در طومارهای طولانی ثبت می‌شد. قدمت برخی از این شجره‌نامه‌ها به ۲۰ نسل قبل باز می‌گردد [۲۸].

طراحی دفاتر ثبت اعتقادات مذهبی در ژاپن برای کمک به انقراض مسیحیت در ژاپن از زمانی که این دین در سال ۱۶۳۸ ممنوع شد، انجام شد. آن‌ها نام، سن و رابطه با سرپرست خانوار همه افراد در سراسر ژاپن و معبد بودایی را که سرپرست خانوار با آن ارتباط داشتند، ثبت می‌کردند [۱۱]. اگرچه این اقدام به عنوان ابزاری برای کمک به

ریشه‌کنی یک دین طراحی شده است، اما این داده‌های ثبتی غنی در خصوص هر خانواده، مجموعه‌ای منحصر به فرد و با قدمت طولانی از سوابق را که براساس آن هر فرد در بافت خانوادگی خود قرار می‌گیرد، برای جمعیت‌شناسان تاریخی فراهم می‌کند. ثبت نام‌های «زنان با فضیلت» و «بیوه‌های وفادار» در چین اطلاعاتی را در مورد تاریخ فوت، سن به هنگام فوت، تعداد فرزندان، سن والدین شوهر و سایر جزئیات ارائه می‌دهد و از این رو، این اطلاعات، امکان محاسبه مرگ و میر و باروری را فراهم می‌کند [۵۸].

منابع کیفی

جمعیت‌شناسی، چه تاریخی و چه غیر تاریخی، هرگز نباید فقط به اعداد ختم شود. اگرچه درک روندهای آماری در باروری، مرگ و میر و مهاجرت، امری بسیار مهم است، اما درک تصمیمات انسانی که منجر به نتایج جمعیتی شده است نیز ضروری است. داده‌های کیفی کلیدی برای درک «چرایی رویداد» است، و نه صرفاً «تعداد آن». بسیاری از کارها در جمعیت‌شناسی تاریخی فقط بر روی ارقام کمی متمرکز شده است. اگرچه این ارقام می‌توانند تغییر در الگوهای ازدواج یا تعداد فرزندان متولد شده در هر زوج را توصیف کنند، اما در نهایت تصمیمات در مورد جنسیت و ازدواج توسط افراد گرفته می‌شود. تا زمانی که نتوانیم انگیزه‌ها، انتخاب‌ها و شیوه‌های آن‌ها را درک کنیم، آمیدی به توصیف نحوه تولید این اعداد را نداریم [۳۳].

به عنوان مثال، برای بررسی دلیل کاهش باروری، از مجموعه‌ای از سوابق، از جمله اظهارات شاهد از یک کمیسیون سلطنتی، مقالات روزنامه‌های معاصر، و خاطرات خصوصی زنان شهر تاسمانی آن زمان، در کنار سوابق موالید در این شهر در قرن نوزدهم استفاده شد. داده‌های کمی ثبت موالید، به کاهش باروری اشاره دارد و داده‌های کیفی به درک علل آن کمک کردند [۴۱].

از این رو، مک دونالد و مویل [۴۰] با استفاده از طیف وسیعی از منابع کیفی تولید شده در استرالیا در قرن نوزدهم، با استدلال متقن در مورد نقش عامل زن در تصمیم‌گیری در مورد باروری، موضوع مورد نظر و توجه فعلی در برنامه‌های نوین تنظیم خانواده در مناطقی که منابع چندانی وجود ندارد، توضیح می‌دهد

تاریخ جمعیت‌شناسی تاریخی

ایام گذشته اغلب به عنوان یک مکان ثابت و بدون تغییر در نظر گرفته می‌شود، اما این نظر به‌ندرت درست است. حتی جمعیت‌شناسی تاریخی هم دارای تاریخچه ای است و مانند سایر رشته‌ها بتدریج رشد و تکامل یافته است. جمعیت‌شناسی تاریخی، به عنوان یک رشته متمایز و پرمخاطب، در دهه ۱۹۵۰ در فرانسه پدیدار شد، زیرا جمعیت‌شناسان تلاش کردند افزایش ناگهانی باروری را پس از جنگ جهانی دوم وقتی که نرخ باروری قبلی در یک الگوی ثابت و قابل پیش بینی کاهش یافته بود، توضیح دهند [۵۷ و ۵۳]. لوئیس هنری^۸، جمعیت‌شناس فرانسوی، تعداد زیادی از سوابق قدیمی محله و خانواده‌های "بازسازی" شده را گردآوری کرد و امکان محاسبه نرخ باروری زناشویی و سایر شاخص‌های مهم جمعیتی را فراهم و شواهدی از رابطه بین باروری زناشویی و عوامل اقتصادی و محیطی ارائه کرد [۴۹].

در ضمن، گروه تاریخ جمعیت و ساختار اجتماعی دانشگاه کمبریج در سال ۱۹۶۴ تأسیس شد. این گروه از شاخص‌های کارتی سوابق محله برای بازسازی خانواده‌ها استفاده کرد و گروه مذکور بر اساس این شاخص‌ها توانستند سن در اولین ازدواج، میانگین باروری زناشویی، میزان مرگ و میر و سایر شاخص‌های دوره ۱۸۳۷-۱۵۸۰ را گزارش کنند [۵۷]. در حالی که پژوهشگران همه‌ی بخش‌ها همچنان به استفاده از سوابق چاپی و فهرست‌های کارتی ادامه می‌دادند، جمعیت‌شناسان تاریخی با انبوهی از منابع برخط (آنلاین) سهل الوصول برای انجام پژوهش‌های آشنا شدند. کلیسای عیسی مسیح قدسیان آخرالزمان ("مورمون‌ها"^۹)، میلیارد‌ها سوابق مربوط به غسل تعمید و ازدواج را برای چندین دهه ارائه کرده است، این اسناد، اولین بار در سال ۱۹۹۹ به صورت برخط (آنلاین) منتشر شد. وب سایت‌هایی مانند [FreeReg\(https://www.freereg.org.uk\)](https://www.freereg.org.uk) و [FreeBMD \(https://www.freebmd.org.uk/\)](https://www.freebmd.org.uk/) میلیون‌ها رکورد را به صورت آنلاین و رایگان از سال ۱۹۹۸ ارائه کرده‌اند. شرکت‌های تجاری مانند [Ancestry\(https://www.ancestry.com/\)](https://www.ancestry.com/) و [FindMyPast\(https://www.findmypast.co.uk\)](https://www.findmypast.co.uk) و [FindMyPast\(https://www.findmypast.co.uk\)](https://www.findmypast.co.uk) میلیون‌ها رکورد تاریخی را با دریافت هزینه، به متقاضیان ارائه می‌دهند.

این امر عمدتاً ناشی از افزایش بیش از حد اقبال و علاقه عمومی به تاریخ خانواده است

که شاید به موفقیت برنامه‌های تلویزیونی نظیر "فکر می‌کنی که هستی؟" و ارتباط آن با خدمات آنلاین تبارشناسی شرکت تجاری بزرگ Ancestry [۱۳] مربوط می‌شود. افزایش منابع داده‌های تاریخی آنلاین، یافتن تاریخچه خانوادگی را برای افراد بسیار آسان‌تر کرد بطوریکه به نوبه خود موجب گسترش علاقه عمومی به این موضوع شد.

فرآیندی که به طور فزاینده‌ای در جمعیت‌شناسی تاریخی مفید می‌شود، ارتباط بین داده‌ها، است، که در این فرایند، سوابق جمع‌آوری شده در سال‌های مختلف به یکدیگر پیوند می‌خورند تا یک مجموعه به هم پیوسته و بدون انقطاع را تشکیل دهند. از پیوند مجموعه‌های مختلفی از سوابق با اهداف متفاوت به یکدیگر دیدگاه‌های جدیدی ایجاد می‌شود. به عنوان مثال، در اولین و تنها پایگاه داده شجره‌نامه‌ها در مورد ازدواج عمو/دایی/خاله و عمه‌زاده‌ها در بریتانیا در یک جامعه سنتی، همه ازدواج‌ها در دو محله در ویلتشایر بین سال ۱۷۵۴ و ۱۹۱۴ مورد بررسی قرار گرفت و سپس افراد و اجداد آن‌ها در مجموعه گسترده‌ای از اطلاعات حاصل از سرشماری، محله، مراکز غیرنظامی، جنایی، رفاهی و نظامی، در فرآیندی که بازسازی محله نامیده می‌شود، به هم مرتبط شدند. استفاده گسترده از منابع متعدد، موجب می‌شود نویسنده بتواند نسبت بالایی از افراد و اجداد آن‌ها را با دقت شناسایی کند و بدون پیوند این داده‌ها، امکان شناسایی وجود نداشت [۱۴].

پیشینه شناسی یا تاریخچه زندگی جمعی^{۱۱} در زمره حوزه‌هایی است که علاقه فزاینده به جمعیت‌شناسی تاریخی دارد. در این حوزه، جنبه‌هایی از زندگی تاریخی یک گروه از افراد در یک دسته مشخص (مانند مسافران یک کشتی، زندانیان یک زندان، اعضای یک انجمن حرفه‌ای) با هدف شناسی مشترکات آن‌ها مورد بررسی و تحلیل قرار می‌گیرند [۳۸]. در اصل، تاریخ‌های کلان، از روی تاریخ‌های خرد افراد معمولی و عادی ایجاد می‌شود. کارهایی که قبلاً در مورد محکومان تاسمانی، بومیان ویکتوریا و پایگاه داده ازدواج ویلتشایر شرح داده شد، همگی نمونه‌هایی از پیشینه شناسی هستند.

تمرکز جمعیت‌شناسی تاریخی در طول زمان و مکان تغییر کرده است. جمعیت‌شناسی تاریخی اروپا در شکل اولیه خود به تبیین‌های اجتماعی-اقتصادی برای تغییر در باروری، ازدواج، مرگ و میر و مهاجرت توجه داشت، اما سریع توسعه یافت تا شاخص‌های بیشتری را برای تغییر در پویایی جمعیت، مانند آب و هوا، محیط زیست، ترکیب خانواده، اقدامات بهداشت عمومی، آموزش و سیاست دولت مد نظر قرار دهد.

با این حال دغدغه‌های جمعیت‌شناسی تاریخی آسیایی همواره با جمعیت‌شناسی تاریخی اروپا متفاوت بوده است. تفاوت‌های بین تشکیل و ترکیب خانواده اروپایی و آسیایی از زمانی که هاجنال [۲۵] در مورد الگوهای ازدواج اروپایی بررسی مهمی کرده، به خوبی شناخته شده است و از آن زمان تاکنون پژوهش‌های زیادی، این تفاوت‌ها در اندازه و ترکیب خانوار بین آسیا و اروپا را تأیید کرده است [۲]. جمعیت‌شناسی تاریخی آسیایی بیشتر به «...نقش شبکه‌های خویشاوندی در شکل دادن به نتایج مجزا، تنوع شکل‌های ازدواج، در دسترس بودن فرزندخواندگی و سایر جایگزین‌ها برای تولید مثل بیولوژیکی، و در برخی جوامع، استفاده از کودک کشی» توجه داشته است [۹]. اندازه و ترکیب خانوار در چین و ژاپن نسبت به بلژیک و سوئد که در آن‌ها مسائل اجتماعی-اقتصادی عوامل تعیین‌کننده مهم‌تری بودند، مرگ و میر، عوامل تعیین‌کننده مهم‌تری بود [۳۷]. جمعیت‌شناسی تاریخی در آسیا در حال توسعه است، زیرا داده‌های بیشتری کشف می‌شود و آنچه قبلاً شناسایی شده است بتدریج برای پژوهش مورد استفاده قرار می‌گیرد. به عنوان مثال، شجره‌نامه‌هایی با قدمت بالا در ویتنام موجود است اما هنوز در پژوهش‌های جمعیت‌شناختی استفاده نشده است [۹].

آینده گذشتگان

جمعیت‌شناسی تاریخی آینده ای هیجان انگیز دارد و زیربنای آن همکاری است. یکی از پیشرفت‌های مهم در همکاری، ارتباط تاریخچه خانوادگی با پژوهش‌های دانشگاهی است. در استرالیا، دانشگاه ملی استرالیا و دانشگاه مک کواری^{۱۲} با مورخان خانوادگی علاقه‌مند تشکیل گروهی را دادند تا به مطالعه پیوند این دو حوزه بپردازند. اولین کنفرانس تاریخچه‌های مرتبط در نوامبر ۲۰۱۷ در کانبرا برگزار شد. در این کنفرانس، ارزش تاریخچه زندگی جمعی مورد بررسی قرار گرفت و برنامه‌هایی برای انجام کار بیشتر تدوین شد. نمونه ای از کار انجام شده با همکاری دانشگاهیان و مورخان خانواده در استرالیا، پروژه سه ناوگان اول و خانواده‌ی آن‌ها^{۱۳} است. مرکز ملی تدوین زندگینامه، پروژه ای را در مورد افرادی که با سه ناوگان کشتی اول از بریتانیا بین سال‌های ۱۷۸۸ تا ۱۷۹۱ با خانواده‌های خود وارد استرالیا شده اند، اجرا کردند. آن‌ها با همکاری مورخان خانوادگی، اطلاعات زیادی را از منابع متعددی در مورد تازه واردان و فرزندان و نوه‌هایشان گردآوری

کردند. در نهایت انتظار می‌رود که ۱۰۰۰۰۰ قلم اطلاعات به پایگاه داده مردم استرالیا اضافه شود. اگرچه این پروژه همچنان در مراحل اولیه کار خود است، اما تاکنون توانسته است اطلاعات جدیدی در مورد محل تولد، مرگ و میر و تعداد همسران این افراد وارد شده اولیه و فرزندان آنها، تولید کند [۴۲].

این همکاری در جمعیت‌شناسی تاریخی، در حال تبدیل شدن به یک کار عادی و معمول است. به عنوان مثال، پروژه جمعیت و تاریخچه خانواده اوراسیا شامل همکاری مشترک کاربران داده‌های تاریخی از کشورهای بلژیک، چین، ایتالیا، ژاپن و سوئد است که پژوهشگران را قادر می‌سازد تا پویایی‌های جمعیتی را شناسایی و آنها را با یکدیگر مقایسه کنند [۲]. در ضمن، شبکه‌ای از پژوهشگران که بر روی ثبت جمعیت در کشورهای تاریخی ژاپن، کره و چین کار می‌کنند، اخیراً همکاری برای به اشتراک گذاشتن داده‌ها و تخصص را آغاز کرده‌اند [۱۶].

به اشتراک‌گذاری و یکپارچه‌سازی داده‌ها، نیروی جدید قدرتمندی در جمعیت‌شناسی تاریخی است. به عنوان مثال، پایگاه داده مرگ و میر بشری^{۱۴} به پژوهشگران اجازه می‌دهد تا داده‌های مرگ و میر را از ۳۹ کشور با درآمد بالا و بسیار صنعتی در طول سه قرن بررسی کنند؛ زیرا این کشورها کشورهایی هستند که ثبت مرگ و میر تقریباً کاملی دارند. نمونه دیگری در استفاده از پایگاه‌های اطلاعاتی بسیار بزرگ برای مطالعه جمعیت‌شناسی تاریخی، پایگاه مجموعه ریز داده‌ها یکپارچه برای استفاده عموم^{۱۵} است که ریزداده‌های سرشماری را در چندین کشور جمع‌آوری و ادغام می‌کند. در سال ۲۰۱۸ این پایگاه شامل رکوردهای ۶۷۲ میلیون نفر در ۸۵ کشور بود [۲۷]. این حجم از داده‌ها نه تنها برای پژوهشگران با هدف پی بردن به روندهای گسترده جمعیت مانند شهرنشینی و پیری جمعیت مفید است و به آنها کمک می‌کند، بلکه به سیاست‌گذاران اجازه می‌دهد تا پیامدهای تغییرات اجتماعی و اقتصادی را در هر دو سطح کلان و خرد ارزیابی کنند.

شاید امیدبخش‌ترین پیشرفت در جمعیت‌شناسی تاریخی، ایجاد پایگاه‌های اطلاعاتی بسیار بزرگ است که میلیون‌ها رکورد را به هم پیوند می‌دهد تا پژوهشگران را قادر سازد جمعیت‌شناسی را در قاره‌های متعدد و چندین قرن بررسی کنند و به طیفی از سؤالات پاسخ دهند. به عنوان مثال، تیمی از پژوهشگران مستقر در آمریکای شمالی، پایگاه داده‌ای از شجره‌نامه‌های به هم متصل از ۸۶ میلیون نفر ایجاد کرده‌اند که عمدتاً در آمریکای شمالی و اروپای غربی بین سال‌های ۱۶۵۰ تا ۱۹۵۰ متولد شده‌اند. این کار

دیدگاه‌های جدیدی را در مورد وراثتی بودن طول عمر، مهاجرت، زناشویی و میزان ازدواج‌های فامیلی (عموزاده‌ها، خاله زاده‌ها، دایی‌زاده و عمه‌زاده‌ها) ایجاد کرده است [۳۲].

از آنجایی که این پایگاه‌های اطلاعاتی عظیم از نظر اندازه و دسترسی جغرافیایی گسترده تر می‌شوند، همچنان در ارائه دیدگاه‌های منحصربه‌فرد در مورد طیف وسیعی از فرآیندهای جمعیتی ادامه خواهند داد. سیاست‌گذاران و دست‌اندرکاران با داشتن دانش بیشتر در مورد گذشته، می‌توانند تصمیمات آگاهانه‌تری بگیرند و در نهایت ممکن است به آینده‌ای بهتر برای جمعیت انسانی منجر شود.

توضیحات

1. Campbell and Kurosu 2018
2. Cape of Good Hope
3. Negritos
4. Quakers
5. Anglican Church
6. Tasmania
7. Founders and Survivors project
8. Louis Henry
9. Mormons
10. *Who Do You Think You Are?*
11. prosopography, or mass biography
12. Macquarie University
13. . First Three Fleets and Their Families project
14. Human Mortality Database
15. Integrated Public Use Microdata Series

مرجع‌ها

- [1] *African Studies Association of Australasia and the Pacific* (AFSAAP) Annual Conference (2016). Zimbabweans', in *Africa: Moving the Boundaries, Proceedings of the 39th, African Studies Association of Australasia and the Pacific 5-7*, The University of Western Australia.
- [2] Bengtsson, T., Campbell, C., Lee, J., et al. (2004). *Life under Pressure: Mortality and Living Standards in Europe and Asia, 1700-1900*, MIT Press, Cambridge (USA).
- [3] Bhat, P.N.M. (1989). *Mortality and Fertility in India, 1881-1961: A Reassessment*, India's Historical Demography, Dyson, Tim (ed.), Curzon Press, London.
- [4] Boomgaard, P., and Gooszen, A.J. (1991). Population Trends in Indonesia 1795-1942, *Changing Economy in Indonesia*, 11, Royal Tropical Institute, Amsterdam.
- [5] Bygren, L.O., Tinghög, P., Carstensen, J., Edvinsson, S., Kaati, G., Pembrey, M., and Sjöström, M. (2014). Change in paternal grandmothers' early food supply influenced cardiovascular mortality of the female grandchildren, *BMC Genetics*, 15, 12.
- [6] Caldwell, B. (2001). *Marriage patterns and demographic change in Sri Lanka: a long-term perspective*, Asian Population History, Liu, Ts'ui-jung et al (eds), Oxford University Press, Oxford.
- [7] Caldwell, J.C. (2001). *What Do We Know About Asian Population History? Comparisons of Asian and European Research*, Asian Population History, Liu, Ts'ui-jung et al (eds), Oxford University Press, Oxford.
- [8] Campbell, C. (1997). Public health efforts in China before 1949 and their effects on mortality: the case of Beijing, *Social Science History*, 21(2), 179-218.

- [9] Campbell, C., and Kurosu, S. (2018). *Asian historical demography*, Routledge's Handbook of Asian Demography, Zhao, Zhongwei and Hayes, Adrian (eds), Routledge, London.
- [10] Cordell, D., Omoluabi, E., and Steigler, N. (2016). *Historical Demography in Sub-Saharan Africa, A Global History of Historical Demography: Half a Century of Interdisciplinarity*, Fauve-Chamoux, Antoinette, Bolovan, Ioan and Sogner, Solvi (eds), Peter Lang, Bern.
- [11] Cornell, L.L., and Hayami, A. (1986). The Shumon Aratame Cho: Japan's Population Registers, *Journal of Family History*, 11(4), 311-328.
- [12] Curtin, P. (1989). *Death by Migration: Europe's encounter with the tropical world in the nineteenth century*, Cambridge University Press, Cambridge.
- [13] Davison, G. (2009). Speed-relating: Family History in a Digital Age', *History Australia*, 6(2), 43.1-43.10. DOI: 10.2104/ha090043
HISTORICAL DEMOGRAPHY
- [14] Day, C. (2013). *Wiltshire Marriage Patterns 1754-1914: Geographical Mobility, Cousin Marriage and Illegitimacy*, Cambridge Scholars Publishing, Newcastle-upon-Tyne.
- [15] Doeppers, D.F. (1998). *Migrants in urban labor markets: the social stratification of Tondo and Sampaloc in the 1890s*, Population and History: The Demographic Origins of the Modern Philippines, Doeppers, Daniel and Xenos, Peter (eds), Center for Southeast Asian Studies, University of Wisconsin, Madison.
- [16] Dong, H., Campbell, C., Kurosu, S., Yang, W., and Lee, J.Z. (2015). New sources for comparative social science: historical population panel data from East Asia, *Demography*, 52(3), 1061-1088.

- [17] Drixler, F.F., and Kok, J. (2016). A lost family-planning regime in eighteenth-century Ceylon, *Population Studies*, **70**(1), 93-114.
- [18] Dyson, T., and Das Gupta, M. (2001). *Demographic Trends in Ludhiana District, Punjab, 1881-1981: An Exploration of Vital Registration Data in Colonial India*, Asian Population History, Liu, Ts'ui-jung et al (eds), Oxford University Press, Oxford.
- [19] Evans, T. (2015). *Fractured Families: Life on the margins of colonial New South Wales*, UNSW Press, Sydney.
- [20] Fetter, B. (1990). *Demography in the reconstruction of African colonial history*, Fetter, Bruce (ed.) *Demography from scanty evidence: Central Africa in the colonial era*, Lynne Rienner Publishers, Boulder.
- [21] Founders and Survivors (2018). *Founders and Survivors: Australian life courses in historical context 1803-1920*. Available at: <http://foundersandsurvivors.org/>
- [22] Freedenberg, R.E. (2008). *Christianity in India: From Beginnings to the Present*, Oxford University Press, Oxford.
- [23] Gopinath, R.D. (2016). *Indian Historical Demography*, A Global History of Historical Demography: Half a Century of Interdisciplinarity, Fauve-Chamoux, Antoinette, Bolivian, Ioan and Sogner, Solvi (eds), Peter Lang, Bern.
- [24] Haines, R., and McDonald, J. (2002). Skills, origins and literacy: a comparison of the bounty immigrants into New South Wales in 1841, with the convict's resident in the colony, *Australian Economic History Review*, **42**(2), 132-159.
- [25] Hajnal, J. (1965). *European Marriage Patterns in Perspective*, Glass, DV (ed.) *Population in history: Essays in historical demography*, E. Arnold, London. BEGINNING POPULATION STUDIES

- [26] Hayami, A. (1986). *Population Changes*, in Japan in Transition: From Tokugawa to Meiji, Jansen, Marius and Rozman, Gilbert (eds), Princeton University Press, Princeton.
- [27] IPUMS (2018). *Harmonized International Census Data for Social Science and Health Research*. Available at: <https://international.ipums.org/international/>
- [28] Jameson, A. (1976). *Gangaguru: The Public and Private Life of a Brahman Community of North India*. DPhil diss., University of Oxford, Oxford.
- [29] Jannetta, A.B., and Preston, S.H. (1991). Two centuries of mortality change in central Japan: the evidence from a temple death register, *Population Studies*, **45**(3), 417-436.
- [30] Kaati, G., Bygren, L.O., and Edvinsson, S. (2002). Cardiovascular and diabetes mortality determined by nutrition during parents' and grandparents' slow growth period, *Eura. J. Hum. Genet.*, **10**, 682-688.
- [31] Kaati, G., Bygren, L.O., Embrey, M., and Sjöström, M. (2007). Transgenerational response to nutrition, early life circumstances and longevity, *Eur. J. Hum. Genet.*, **15**, 784-790.
- [32] Kaplanis, J., Gordon, A., Shor, T., Weisbord, O., Geiger, D., Wahl, M., Gershovits, M., Markus, B., Sheikh, M., Gymrek, M., Bhatia, G., MacArthur, D.G., Price, A.L., and Erlich, Y. (2018). Quantitative analysis of population-scale family trees with millions of relatives, *Science* 10.1126/science. aam9309
- [33] Kertzer, D.I. (1997). Qualitative and Quantitative Approaches to Historical Demography, *Population and Development Review*, **23**, 839-846.
- [34] Kim, K. (2016). *Family Demography in Traditional Choson Korea: Survival Strategies of Families*, A Global History of Historical Demography: Half a Century of Interdisciplinarity, Fauve-

- Chamoux, Antoinette, Bolovan, Ioan and Sogner, Solvi (eds), Peter Lang: Bern.
- [35] Kippen, R. (2005). Counting maternal deaths in the nineteenth century: the case of Tasmania, *Historical Methods*, **38**(1), 14-25.
- [36] Kivilu, S. (1990). *Population and Worker Mortality in Western Zaire, c.1900-1935*, Fetter, Bruce (ed.) Demography from scanty evidence: Central Africa in the colonial era, Lynne Rienner Publishers, Boulder.
- [37] Lee, J.Z., Campbell, C., and Feng, W. (2004). *Society and Mortality*, in Life Under Pressure: Mortality and Living Standards in Europe and Asia, 1700-1900, Bengtsson, Tommy et al (eds), MIT Press, Cambridge (USA).
- [38] Lucas, D., Edgar, B., and Lucas, G. (2017). Overseas Destinations for Elite Southern and Northern Rhodesians and HISTORICAL DEMOGRAPHY
- [39] McCalman, J., Smith, L., Silcot, S., and Kippen, R. (2015). *Building a life course dataset from Australian convict records: Founders and survivors: Australian life courses in historical context, 1803-1920*, Population Reconstruction, Bloothoof G., Christen P., Mande makers K., Schraagen M. (eds), Springer, Cham, 285-298.
- [40] McDonald, P., and Moyle, H. (2018). *Women as Agents in Fertility Decision-making: Australia, 1870-1910*, Population and Development Review, (in press)
- [41] Moyle, H. (2015). *The Fall of Fertility in Tasmania in the Late 19th and Early 20th Centuries*, PhD thesis, The Australian National University, Canberra.
- [42] National Centre of Biography (2018). *First Three Fleets and Their Families*. Available at:
<http://history.cass.anu.edu.au/centres/ncb/research/first-three-fleets-and-their-families>

- [43] Notkola, V., Timaeus, I., and Siiskonen, H. (2004). Impact on mortality of the AIDS epidemic in northern Namibia assessed using parish registers. *AIDS* (London, England), **18**(7), 1061-1065.
- [44] Ortega, O., and Jose, A. (2001). *The Attenuation of Mortality Fluctuations in British Punjab and Bengal, 1870-1947*, Asian Population History, Liu, Ts'ui-jung et al (eds), Oxford University Press, Oxford, 306-349.
- [45] Owen, N.G. (1998). *Life, death and the sacraments in a nineteenth-century Bikol parish*, Population and History: The Demographic Origins of the Modern Philippines, Doeppers, Daniel and Xenos, Peter (eds), Center for Southeast Asian Studies, University of Wisconsin, Madison, 225-252.
- [46] Oxley, D. (2003). The seat of death and terror: urbanization, stunting, and smallpox, *Economic History Review*, **56**(4), 623-656.
- [47] Perera, L.N. (1974). *The Population of Sri Lanka (CICRED Series)*, Department of Census and Statistics, Colombo.
- [48] Registration Committee (1847). Report of the Registration Committee to the Council of the Statistical Committee 5th June 1847, *Journal of the Statistical Society of London*, August 1848, **11**(3), 282-287.
- [49] Rosental, P.A. (translated by Mandelbaum, J.) (2003). The Novelty of an Old Genre: Louis Henry and the Founding of Historical Demography, *Population*, **58**, 97-129.
- [50] Saito, O. (1992). Infanticide, fertility and "population stagnation": the state of Tokugawa historical demography, *Japan Forum*, **4**(2), 369-381.
- [51] Siiskonen, H., Taskinen, A., and Notkola, V. (2005). Parish Registers: a challenge for African historical demography, *History in Africa, Beginning Population Studies*, **32**, 385-402.

- [52] Smith, L., McCalman, J., Anderson, I., Smith, S., Evans, J., McCarthy, G., and Beer, J. (2008). Fractional Identities: The Political Arithmetic of Aboriginal Victorians, *Journal of Interdisciplinary History*, xxxviii:4, 533-551
- [53] Smith, R. (2003). *Historical demography*, Encyclopedia of Population, Demeny, Paul and McNicoll, Geoffrey (eds), Thomson Gale, New York.
- [54] Srivastava, H.C. (1976). Selection by place of baptism and age at marriage of spouses in a Goan parish, *Canadian Studies in Population*, 3, 87-95.
- [55] Xenos, P., and Shui-Meng, N.G. (1998). *Nagcarlan, Laguna: a nineteenth-century parish demography*, Population and History: The Demographic Origins of the Modern Philippines, Doeppers, Daniel and Xenos, Peter (eds), Center for Southeast Asian Studies, University of Wisconsin, Madison.
- [56] Zhao, Z. (2001). Chinese Genealogies as a Source for Demographic Research: A Further Assessment of Their Reliabilities and Biases, *Population Studies*, 55, 181-193.
- [57] Zhao, Z. (2008). Historical Demography, Demography, Zeng Yi (ed.), in Encyclopedia of Life Support Systems (EOLSS), Developed under the Auspices of the UNESCO, Eolss Publishers, Oxford. Available at: <http://www.eolss.net>
- [58] Zhao, Z. (2016). *The Development of Chinese Historical Demography since 1950*, A Global History of Historical Demography: Half a Century of Interdisciplinarity, Fauve-Chamoux, Antoinette, Bolovan, Ioan and Sogner, Solvi (eds), Peter Lang, Bern.

طه نوراللهی

کارشناس ارشد جمعیت‌شناسی

تهران، خیابان فاطمی، خیابان رهی معیری، مرکز آمار ایران.

رایانشانی: makannoor62@gmail.com

عطیه فقیه خوشابی

کارشناس ارشد جمعیت شناسی

تهران، خیابان فاطمی، خیابان رهی معیری، مرکز آمار ایران.

رایانشانی: a_faghih@sci.org.ir